

ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ACTIVITIES OF INSURANCE COMPANIES OF UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE

У статті розглянуто сучасне законодавче забезпечення та регулювання страхового ринку України, розкрито фактори, які негативно впливають на стан страхового ринку. Детально представлено динаміку кількості страхових компаній та основні показники страхового ринку. Аналіз показників діяльності трьох страхових компаній за період 2020–2023 рр. показав, що: у ПАТ "НАСК "ОРАНТА" обсяг страхових резервів постійно збільшувався, це свідчить про спроможність компанії здійснювати виплати за укладеними та майбутніми договорами; стан страхової компанії «Оранта-Січ» характеризується більш низькими показниками, що може бути викликано неефективною політикою компанії та з веденням бойових дій на території України; у "СК АСКО ДС" спостерігається негативна динаміка протягом досліджуваного періоду, чистий фінансовий результат компанії був виражений у формі збитку, виключенням став 2022 рік, тоді компанія отримала надприбутки. Для підвищення прибутковості страхових компаніям потрібно розвивати інноваційні підходи до просування продуктів, персоналізувати пропозиції та покращувати обслуговування клієнтів.

Ключові слова: страхова компанія, воєнний стан, страховий ринок, показники діяльності, фактори впливу, страхові послуги, ІТ-технології.

The article examines the current legislative provision and regulation of the insurance market of Ukraine, reveals the factors that negatively affect the state of the insurance market, in particular: socio-political and economic imbalance; hostilities on the territory of the country and uncertainty. The dynamics of the reduction in the number of insurance companies on the insurance market of Ukraine by 2.2 times were analyzed. Almost 55 percent of risk insurers left the market of insurance services, which was caused by the transfer of regulation and supervision of insurance companies to the NBU from July 1, 2020. In 2020, the number of contracts between insurers and policyholders is significantly lower, which is explained by the onset of the COVID-19 pandemic. A similar situation is observed in 2022–2023, which is connected with active hostilities on the territory of Ukraine. The volume of formed insurance reserves constantly increased in 2020 – 6.97 percent, in 2022 – 12.69 percent, in 2023 – 13.19 percent. The exception was 2021 – 6.85 percent, due to the strengthening of quarantine measures in connection with the increase in the incidence of COVID-19. Analysis of performance indicators of three insurance companies for the period 2020–2023 showed that: at PAT "НАСК "ORANTA" the amount of insurance reserves was constantly increasing, this indicates the company's ability to make payments under concluded and future contracts; the state of the insurance company "Oranta-Sich" is characterized by lower indicators, which may be caused by the ineffective policy of the company and the conduct of hostilities on the territory of Ukraine; negative dynamics are observed in "SC ASKO DS" during the studied period, the net financial result of the company was expressed in the form of a loss, the exception was the year 2022, then the company got super profits. Digital technologies are becoming more and more common in the everyday work of the insurer, namely the provision of insurance services in the online mode. In order to increase profitability, insurance companies need to develop innovative approaches to product promotion, personalize offers and improve customer service.

Key words: insurance company, martial law, insurance market, performance indicators, influencing factors, insurance services, IT technologies.

УДК 368:336.7

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.11-23>

Скрипник Г.О.¹

к.е.н., доцент,

Державний податковий університет

Якименко В.П.²

здобувачка першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти,

Державний податковий університет

Skrypnyk Halyna

State Tax University

Yakymenko Viktoriia

State Tax University

Постановка проблеми. В сучасних умовах, коли країна перебуває в стані війни, в умовах постійних змін, ризиків, технологічних зрушень, а також економічного дисбалансу, страховий сектор економіки, як і будь яка інша галузь, потребує кардинальних змін щодо ведення своєї діяльності. За відсутності своєчасного регулювання з боку держави щодо функціонування страхового ринку України, зниження існуючих ризиків та урівноваження ситуації, яка виникла через військову агресію зі сторони російської федерації, можливе падіння страхового ринку, як сектору економіки країни. Тому, вивчення даного питання є необхідним для забезпечення стабільності функціонування, конкурентоспроможності та платоспроможності страхових компаній на страховому ринку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження стану страхового ринку України, а також його складових, тема доволі популярна для вивчення, й має неабиякий попит серед науковців. Результати досліджень за цим напрямом відображені в працях науковців: Богріновцевої Л.М. [1], Ключки О.В. [1], Заїчко І.В. [1], Глухова В.І. [2], Крота Л.М. [2], Гладчука О.М. [3], Юрчик І.Б. [4], Бабенко А.С. [5], Андрущенко Д.І. [5], Федорович І.М. [6], Марини А.С. [7] та Давиденко Д.О. [8] в різних варіаціях. Більшість з них зосередили свої зусилля на розвитку та впровадженні інноваційних підходів [1], управлінню ризиками [2], фінансовій безпеці [3], вдосконаленні каналів реалізації страхових послуг [6], а також діяльності страхових компаній в умовах воєнного стану [8]. Проте, постійні зміни на страховому ринку, що спричинені веденням

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1246-1122>

² ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6110-2345>

військової агресії російської федерації проти України, й іншими, не менш важливими, факторами, вимагають більш детального вивчення та аналізу діяльності страхових компаній. Такі фактори, як відсутність стабільності страхового сектору, потреба в систематичному моніторингу та оперативному втручанні в процеси реалізації страхової діяльності, зі сторони керуючих органів, визначають актуальність вивчення даної теми.

Формулювання цілей статті. Основна мета статті полягає у дослідженні нормативного забезпечення, аналізу основних показників діяльності страхових компаній України в умовах воєнного стану та обґрунтуванні перспектив розвитку національного страхового ринку.

Для досягнення мети було використано сучасні методи наукових досліджень, зокрема: таблично-графічний, аналізу і синтезу, статистичного спостереження та порівняльного економічного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальні засади функціонування страхового ринку України та діяльність його учасників регулюється Законом України «Про страхування», крім того, цей закон визначає вимоги щодо здійснення діяльності зі страхування. Діяльність, що здійснюється страховими компаніями на страховому ринку України, визначається й іншими законами та відповідними нормативно-правовими актами [9], такими як: Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії»; Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про таємницю страхування»; Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування»; Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика, затверджене розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [10]. Дотримання регуляторних вимог та зобов'язань, необхідні для забезпечення прозорості та надійності на страховому ринку, у разі їх порушення, Національний банк України, як регулятор ринку небанківських фінансових послуг, застосовуватиме відповідні заходи впливу, зазвичай у вигляді штрафних санкцій. Варто зауважити, що подібні важелі впливу, а також дія інших факторів, що пов'язані з провадженням страхової діяльності в умовах воєнного стану, можуть призвести до виходу страхових компаній з ринку.

До факторів, які негативно впливають на стан страхового ринку та провадження учасниками ринку своєї діяльності, відносять: природні та техногенні катастрофи; загострення

макроекономічної ситуації, зокрема світові економічні кризи; соціально-політичний та економічний дисбаланс; ведення бойових дій на території країни та невизначеність; невідповідність законодавства реальній ситуації на страховому ринку України; відсутність гарантій, щодо отримання вкладів страхувальниками в разі банкрутства страховика, які були б затвердженні на законодавчому рівні, що призводить до такого фактору, як недовіра зі сторони населення до страхового сектору та діяльності його учасників; використання страхової діяльності в корупційних схемах; зниження рівня економічного добробуту населення та суб'єктів господарювання [11].

До факторів, які сприяють стабільному функціонуванню, підвищенню стійкості та прозорості на страховому ринку, відносять: послаблення регуляторних вимог та зобов'язань для забезпечення адаптації ринку страхових послуг до роботи в умовах війни; ефективність страхового законодавства, у питаннях регулювання діяльності страхових компаній; впровадження міжнародних стандартів обліку та складання звітності страховими компаніями; ефективність страхового законодавства, у питаннях регулювання діяльності страхових компаній; вдосконалення процесу збуту страхових послуг та підвищення рейтингу страхової компанії; інформаційна відкритість, прозорість щодо ведення страховиками своєї діяльності; достатній рівень страхових резервів, що виступає джерелом для здійснення інвестиційної діяльності; посилення вимог до якості активів страховика; високий рівень капіталізації страхових компаній [11; 12].

Досліджуючи стан страхового ринку України та діяльність його учасників, крім вивчення діючого законодавства та визначення факторів впливу, також необхідно, провести аналіз основних показників страхового ринку України (табл. 1).

Вимоги до учасників страхового ринку, від 1 липня 2020 року, помітно посилилися, внаслідок реалізації проекту «Спліт», який передбачав перехід, таких функцій, як регулювання та нагляд за страховиками до НБУ, що спричинило різке скорочення кількості страхових компаній на страховому ринку України [12].

Ринок страхових послуг покинуло майже 55% ризикових страховиків: близько 30% страхових компаній залишили ринок ще до повномасштабного вторгнення, переважно, це були ті установи, які не обслуговували населення та не здійснювали значних виплат; з початком активних бойових дій, частка страхових компаній зменшилась на 25%, з ринку вийшли страховики, що зареєстровані на тимчасово окупованих територіях (5%) та учасники ринку, що здійснювали свою діяльність з порушенням законодавства, регуляторних вимог та зобов'язань або мали непрозору структуру власності (20%).

Основні показники страхового ринку України за 2020–2023 рр., млн.грн.

Показники		Кількість зареєстрованих страховиків	Кількість укладених договорів страхування (тис. од.)	Сформовані страхові резерви	Валові страхові премії	Валові страхові виплати	
Період	2020	I кв.	225	40530,80	31965,50	11548,80	3749,90
		I-II кв.	215	57899,89	28467,25	21018,26	7043,88
		I-III кв.	215	89434,50	29623,04	32967,07	11131,90
		I-IV кв.	210	120576,75	34192,96	45175,93	14853,56
	2021	I кв.	208	29248,81	34210,70	12040,51	4378,38
		I-II кв.	181	62769,51	35027,54	24779,84	8703,26
		I-III кв.	169	99939,96	35642,84	38070,65	13427,67
		I-IV кв.	155	131561,93	36555,68	49707,97	17958,31
	2022	I кв.	145	20102,10	36382,72	9680,21	3180,38
		I-II кв.	142	39705,38	36502,38	17656,41	6016,40
		I-III кв.	139	60380,28	39794,01	28573,69	9502,27
		I-IV кв.	128	88002,98	41000,58	39661,78	13001,40
	2023	I кв.	122	20228,90	41329,27	10116,39	3839,77
		I-II кв.	115	40774,77	42481,79	21354,70	7817,50
		I-III кв.	111	73352,95	44888,33	34141,75	12027,37
		I-IV кв.	101	94821,50	46781,22	47014,98	16867,33

Джерело: сформовано на основі [13; 14; 15; 16]

Слід зазначити, що набуття НБУ мандата на регулювання та нагляд за діяльністю страхових компаній, відобразилось на страховому ринку України, за винятком факту скорочення кількості його учасників, зміною таких кількісних та вартісних показників, як: кількість укладених договорів страхування, сформовані страхові резерви, валові страхові премії та виплати (табл. 2).

Кількість укладених договорів страхування, при стабільному функціонуванні страхового ринку збільшується проте вплив негативних факторів призводить до тенденції на зменшення. В 2020 році кількість договорів між страховиками та страхувальниками, коли частка страхових компаній на ринку була вищою в порівнянні з 2021 роком, значно менша, що пояснюється початком пандемії COVID-19. Схожа ситуація спостерігається й в 2022–2023 роках, що пов'язано з веденням активних бойових дій на території України.

Обсяг сформованих страхових резервів постійно збільшувався (2020 – 6,97%; 2022 – 12,69%; 2023 – 13,19%), винятком став 2021 рік (6,85%), через посилення карантинних заходів у зв'язку із підвищенням рівня захворюваності на COVID-19.

Динаміка змін за показником валових страхових премій подібна до показнику валових страхових виплат. Протягом досліджуваного періоду, за цими показниками, прослідковується тенденція на збільшення, з невеликим просіданням в 2022 році, що зумовлено вторгненням російської федерації на територію України.

Для кращого розуміння ситуації на страховому ринку України, розглянемо основні показники діяльності страхових компаній, в розрізі установ (табл. 3).

Аналізуючи стан страхової компанії «ОРАНТА», бачимо, що обсяг страхових резервів, протягом 2020–2023 років, постійно збільшувався, це свідчить про спроможність компанії здійснювати виплати за укладеними та майбутніми договорами. Якщо говорити про чисті зароблені страхові премії, страхові виплати та страхові відшкодування, то вони знаходяться на оптимальному рівні, така тенденція свідчить про зацікавленість та довіру населення до послуг даної компанії. А наслідком ефективного використання власних та залучених ресурсів, а також провадження відповідної цільової політики, протягом чотирьох років, є чистий фінансовий результат у вигляді прибутку.

Діяльність страхової компанії «Оранта-Січ» характеризується більш низькими показниками ніж «ОРАНТА», що може бути викликано неефективною політикою компанії, у питаннях: визначення потреб клієнтів; низьким рівнем якості надання послуг; адаптацією до нових умов існування, в тому числі, до європейських стандартів ведення обліку та звітності; ризиками, що пов'язанні з військовими діями та іншими факторами.

Порівнюючи показники діяльності страхової компанії "СК АСКО ДС" з іншими компаніями, можемо спостерігати, негативну динаміку. Протягом досліджуваного періоду, чистий

Таблиця 2

Аналіз основних показників страхової діяльності на страховому ринку України за 2020–2023 рр., млн. грн.

Відхилення		Кількість зареєстрованих страховиків	Кількість укладених договорів страхування (тис. од.)	Сформовані страхові резерви	Валові страхові премії	Валові страхові виплати
Відхилення 2020	Абсолютне (+/-)	-15	80045,95	2227,46	33627,13	11103,66
	Відносне (%)	-6,67	197,49	6,97	291,17	296,11
Відхилення 2021	Абсолютне (+/-)	-53	102313,12	2344,98	37667,46	13579,93
	Відносне (%)	-25,48	349,80	6,85	312,84	310,16
Відхилення 2022	Абсолютне (+/-)	-17	67900,88	4617,86	29981,57	9821,02
	Відносне (%)	-11,72	337,78	12,69	309,72	308,80
Відхилення 2023	Абсолютне (+/-)	-21	74592,60	5451,95	36898,59	13027,56
	Відносне (%)	-17,21	368,74	13,19	364,74	339,28

Джерело: розраховано на основі [13; 14; 15; 16]

Таблиця 3

Основні показники діяльності страхових компаній України за 2020–2023 рр., тис. грн.

Назва установи	Роки	Страхові резерви	Чисті зароблені страхові премії	Страхові виплати та страхові відшкодування	Чистий фінансовий результат	
					прибуток	збиток
ПАТ "НАСК "ОРАНТА""	2020	603664,27	875339,57	387118,65	45841,23	0,00
	2021	700607,87	1029264,80	442930,14	17535,62	0,00
	2022	849597,27	1071037,52	391215,50	77067,98	0,00
	2023	1060887,41	1301016,37	523799,24	82423,29	0,00
ПрАТ "СК "Оранта-Січ"	2020	34955,42	54938,62	23351,38	836,71	0,00
	2021	39004,27	58575,00	23079,06	0,00	3083,48
	2022	25542,24	47252,97	12413,34	3152,59	0,00
	2023	20155,57	26745,35	11532,30	866,32	0,00
ПрАТ "СК АСКО ДС"	2020	75784,00	168018,00	93925,00	0,00	2829,00
	2021	61205,00	120294,00	68091,00	0,00	4908
	2022	30277,00	75458,00	33136,00	18582,00	0,00
	2023	36853,00	50766,00	26225,00	0,00	14498,00

Джерело: сформовано на основі [13; 14; 15; 16]

фінансовий результат компанії був виражений у формі збитку, виключенням став 2022 рік, тоді компанія отримала надприбутки (рис. 1).

З 1 липня 2024 року вступає в силу нова редакція Закону України «Про страхування», а отже закінчується дія перехідного періоду, і страхові компанії переходять під повний контроль та регулювання НБУ. Введення нових регуляторних вимог та зобов'язань покликані підвищити стійкість та прозорість на страховому ринку України, шляхом заповнення прогалин та модернізації страхового законодавства відповідно до європейських стандартів.

Пандемія, а потім і військові дії прискорили важливий тренд для українського ринку – створення ІТ-інфраструктури та використання цифрових технологій у повсякденній роботі страховиків.

Покупка поліса через Інтернет поступово стає нормою для українців. Також, наразі, в онлайн

переведено інші страхові послуги, такі як: функція «зворотного зв'язку»; повідомлення про страховий випадок; передача документів для обробки платежу; надання медичних консультацій тощо.

Для впровадження та вдосконалення всього цього страхові компанії створюють ІТ-інфраструктуру та перебудовують внутрішні процеси.

В Україні вже є страховики, які спеціалізуються на онлайн-продажах, тобто не мають розгалуженої мережі відділень і не співпрацюють зі страховими брокерами. Такий підхід усуває посередників між клієнтами та страховиком і дає змогу останньому знизити вартість страхування.

Висновки. Дослідження показує нам, що страховий ринок України, зазнаючи деяких змін, продовжує функціонувати та розвиватися. Конкуренція на страховому ринку постійно посилюється, і компаніям важливо розвивати інноваційні підходи до продажів, щоб підтримувати свою

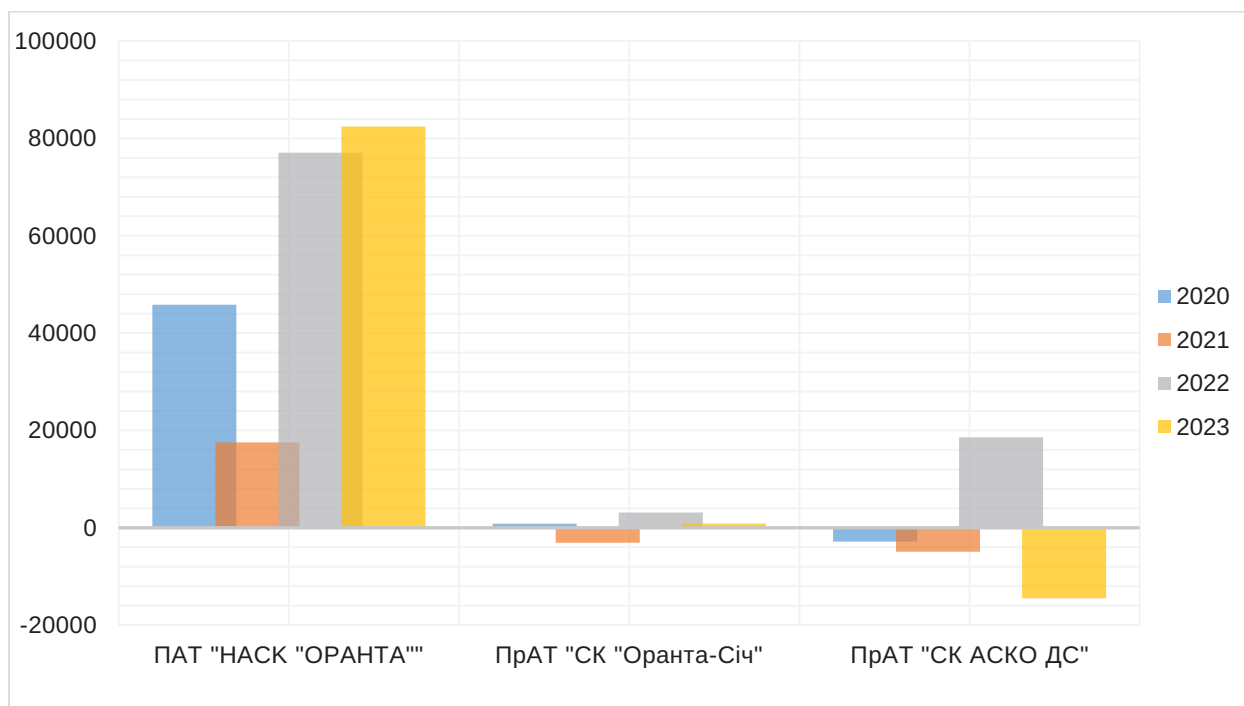

Рис. 1. Динаміка фінансового результату діяльності страхових компаній України за 2020–2023 рр., тис. грн.

Джерело: сформовано на основі [13; 14; 15; 16]

конкурентоспроможність. Для успішного продажу страхових продуктів в умовах цифрової трансформації важливо поєднувати технологічні можливості з людським фактором, забезпечуючи баланс між автоматизацією та персональним підходом до клієнтів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Богріновцева Л.М., Ключка О.В., Заїчко І.В. Розвиток та впровадження інноваційних підходів до фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-57>
2. Глухова В.І., Крот Л.М. Управління ризиками діяльності страхових компаній в контексті фінансової безпеки. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81>
3. Гладчук О.М. Фінансова безпека українських страхових компаній у сучасних реаліях. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-40>
4. Юрчик І.Б. Перспективи розвитку корпоративної соціальної відповідальності страхового бізнесу в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-53>
5. Бабенко А.С., Андрущенко Д.І. Попит на страхові послуги юридичних осіб: виклики воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-162>
6. Федорович І.М. Вдосконалення каналів реалізації страхових послуг в епоху цифрових інновацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-95>

7. Марина А.С., Пеценко М.В. Страховий ринок України в умовах війни. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 5(05). С. 44–51.

8. Давиденко Д.О., Шорох В.Д. Діяльність страхових компаній в умовах воєнного стану. Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції: зб. тез доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф. мол. учен. та студ. (6 квітня 2023 року, м. Харків, Україна). Харків, 2023. С. 101–103.

9. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. Дата оновлення: 01.01.2024. DOI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 17.04.2024).

10. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Регулювання ринку небанківських фінансових послуг. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbanks-market> (дата звернення: 18.04.2024).

11. Деркач О.М. Фактори впливу на стан фінансової безпеки страхового ринку. *Бізнес Інформ*. 2012. Вип. 6. С. 187–190.

12. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Звіт про фінансову стабільність. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> (дата звернення: 19.04.2024).

13. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Наглядова статистика. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. 2021. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 18.04.2024).

14. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Наглядова статистика. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. 2022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 18.04.2024).

15. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Наглядова статистика. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 18.04.2024).

16. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Наглядова статистика. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 18.04.2024).

REFERENCES:

1. Bohrinovtseva L.M., Klyuchka O.V., Zayichko I.V. (2024) Rozvytok ta vprovadzheniya innovatsiynykh pidkhodiv do finansovoho upravlinnya strakhovymy kompaniyamy v umovakh voyennoho stanu [Development and implementation of innovative approaches to financial management of insurance companies under martial law]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-57>

2. Hlukhova V.I., Krot L.M. (2023) Upravlinnya ryzyk-menedzhmentom v konteksti finansovoyi bezpeky [Risk management in the context of financial security]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and society*, vol. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81>

3. Hladchuk O.M. (2023) Fynanova bezpeka ukraynskyy strakhovykh komentaryy v model'nykh realyyakh [Financial security of Ukrainian insurance companies in modern realities]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and society*, vol. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-40>

4. Yurchyk I.B. (2023) Perspektyvy rozvytku korporatynoyi sotsial'noyi vidpovidal'nosti v Ukraini [Prospects for the development of corporate social responsibility in the insurance business in Ukraine]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and society*, vol. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-53>

5. Babenko A.S., Andrushchenko D.I. (2024) Popyt na strakhovi lubitsiyi yunidikh lichnykh lyshnykh: zveri viys'kovoho stanu [Demand for insurance services of legal entities: challenges of martial law]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and society*, vol. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-162>

6. Fedorovych I.M. (2024) Vpaslennya kanaliv paralizatsiyi storinovykh utvoren' v epokhu dysfil'vykh innovatsiy [Improvement of the channels of implementation of insurance services in the era of digital innovations]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and society*, vol. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-95>

7. Maryna A.S., Petsenko M.B. (2023) Strahovy rynek Ukrainy v viyny [The insurance market of Ukraine in conditions of war]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital economy and economic security*, vol. 5(05), pp. 44–51.

8. Davydenko D.O., Shorokh V.D. (2023) Diyalinstvo strakhovykh kompaniy u nerukhomosti u viys'kovomu stani [Activities of insurance companies under martial law]. Naukovi predstavyt'sya mul'da z problem yevropeksovoyi intehratsiyi: zb. tes dop KHII Mizhnar nauk.-prakt konf. mol. nekhay vchat'sya shcho doslid-

zhennya (06.04.2023 r., m. Kharkiv, Ukrayina). Kharkiv, pp. 101–103.

9. Pro strakhuvannya: Zakon Ukrainy vid 18.11.2021 r. № 1909-IX [On insurance: Law of Ukraine dated November 18, 2021 № 1909-IX]. Data onovlennya: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (data zvernennya 17.04.2024).

10. Ofitsiyne Internet-predstavnytstvo Natsional'noho banku Ukrainy: Rehulyuvannya minuku nebankivs'kykh finsul'nykh ustanov. 2024 rik [Official Internet representation of the National Bank of Ukraine: Regulation of the market of non-banking financial services. 2024]. URL: [https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbank-fs-market\(data publikatsiyi: data zvernennya 18.04.2024\)](https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbank-fs-market(data publikatsiyi: data zvernennya 18.04.2024)).

11. Derkach O.M. (2012) Faktory vplyvu na stan finansovoyi bezpeky strakhovoho rynku [Factors influencing the state of financial security of the insurance market]. *Biznes Inform*, vol. 6, pp. 187–190

12. Ofitsiyne Internet-predstavnytstvo Natsional'noho banku Ukrainy: Zvit pro finansovu stabil'nist'. 2024 rik [Official Internet representation of the National Bank of Ukraine: Supervisory statistics. Performance indicators of non-bank financial services market participants. 2022]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> (data zvernennya 19.04.2024).

13. Ofitsiyne Internet-predstavnytstvo Natsional'noho banku Ukrainy: Nahlyadova statystyka. Pokaznyky ostanovnykh minuku mynuku nebankivs'kykh finsul'nyy ustavlyu. 2021 rik [Official Internet representation of the National Bank of Ukraine: Supervisory statistics. Performance indicators of non-bank financial services market participants. 2021]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (data zvernennya 18.04.2024).

14. Ofitsiyne Internet-predstavnytstvo Natsional'noho banku Ukrainy: Nahlyadova statystyka. Pokaznyky ostanovnykh minuku mynuku nebankivs'kykh finsul'nyy ustavlyu. 2022 rik [Official Internet representation of the National Bank of Ukraine: Supervisory statistics. Performance indicators of non-bank financial services market participants. 2022]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (data zvernennya 18.04.2024).

15. Ofitsiyne Internet-predstavnytstvo Natsional'noho banku Ukrainy: Nahlyadova statystyka. Pokaznyky ostanovnykh minuku mynuku nebankivs'kykh finsul'nyy ustavlyu. 2023 rik [Official Internet representation of the National Bank of Ukraine: Supervisory statistics. Performance indicators of non-bank financial services market participants. 2023]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (data zvernennya 18.04.2024).

16. Ofitsiyne Internet-predstavnytstvo Natsional'noho banku Ukrainy: Nahlyadova statystyka. Pokaznyky ostanovnykh minuku mynuku nebankivs'kykh finsul'nyy ustavlyu. 2024 rik [Official Internet representation of the National Bank of Ukraine: Supervisory statistics. Performance indicators of non-bank financial services market participants. 2024]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (data zvernennya 18.04.2024).